

ŞAHISLAR

AZMİ EFENDİ (Kırk yaşlarında bir adamdır. Üzerinde modası geçmiş, rengi nefitleşmiş, eski bir redingot vardır. Paçaları sibil sibil olmuş, pantolonu eski, ütiisüz ve dizleri çıkıktır. Yelek ve gömleği olmadığı için redingotunu sıkı sıkıya iliklemiştir. Mukavvadan bir önlük gömlek hizmetini görmektedir. Boynunda İÃçstik bir yaka, arkadan dolanır yırtık bir kravat vardır. Elinde keten bir kasket tutmaktadır. Traşı uzamış, bıyıkları postur) -MÜDÜR BEY (Elli yaşlarında, temiz giyinmiş, şişman, hayatından memnun bir adamdır.) - HADEME HASAN AĞA (Pos, kır bıyıklı, kurnaz bir odacıdır.)

DEKOR

- (Bir şirkette müdüriyet odası.
- Nihayette bir kapı.
- Solda birinci planda bir masa.
- Sağda şömine.
- Sağda birinci planda büyük bir yazıhane.
- Yazıhanenin sağında bir koltuk ve yüzü seyircilere dönük bir iskemle.
- Yazıhanenin üzerinde hokka, kalem takımları.kÃçğıtlar, dosyalar vardır.
- Odanın muhtelif mahallerinde koltuk, dosya dolabı ve saire görünür.)

1. SAHNE

Hasan – Yalnız

(Perde açıldığı zaman Hasan, şöminenin önündeki koltuğa gömülmüş, oturmaktadır. Koltuğun seyircilere karşı arkası dönük olduğu için Hasan, görünmez, bilÃçkis sahne boş görünmektedir. Biraz zaman sonra nihayeteki kapıya vurulduğu duyulur, Hasan, yavaş bir sesle.)

HASAN — Gir...

(Kapı açılarak Azmi girer. Kapı kapanır... Sonra etrafına hakımr, kimseyi göremez.)

2. SAHNE Hasan - Azmi

AZMİ (Hayretle bakınır ve bir müddet sonra) — Allah Allah, kimseler yok... Halbuki kulağıma "gir" diye bir ses gelmişti... Eee, çok tuhaf, burası galiba tekin bir yer değil. HASAN (Koltukta, hiç tavrını bozmadan) — Peki ne istiyorsunuz?

AZMİ (Korkarak bir çığlık koparır) — Aaa!

HASAN (Kalkarak) — Ne var? Ne oluyorsunuz?

AZMİ — Şey.. Affedersiniz... Birdenbire korktum...

HASAN — Korktun mu? Korkacak ne var?

AZMİ — Burada kimse yok zannetmiştim de...

HASAN (Oturduğu koltuğu alıp pencerenin önüne götürüp koyar.) — Kimse yok sanıyordun? Demek buraya kimse yok diye girdin?

AZMİ — Yok, efendim, "Gir!" diye bir ses duyar gibi olmuşum da, onun için girmiştim.

HASAN — O halde burada insan varmış!

AZMİ — Orası öyle.

HASAN — Peki, ne diye kimse yok zannetmiştin?

AZMİ (Tavırlarıyla bir şey anlatmak istiyormuş gibi) — İşte, bir kere girmiş bulundum da.. Sanki...

HASAN (Masanın önündeki koltuğa oturarak) — Yetişir, ifade almıyoruz.

AZMİ — Sanki sordunuz da. Affedersiniz efendim.

HASAN — Ne istiyorsun? Onu söyle..

AZMİ (Gittikçe bozularak) — Müdür beyi görmek istiyordum.

HASAN — Müdür beyi mi?

AZMİ — Evet.

HASAN — Muhakkak görmek mi istiyorsun?

AZMİ — Evet, mutlaka görmeliyim.

HASAN — YaaaL.

AZMİ — Burada yoklar mı?

HASAN — Görmüyor musun? Eğer olsaydı, bizim burada işimiz ne idi?

AZMİ — Burası müdür beyin odası mı?

HASAN — Kapıdaki tabelâcıyı da mı okumadın?

AZMİ — Sofa biraz karanlık da...

HASAN — Peki, kimin odası olsun istiyorsun?

AZMİ — Böyle bir şey düşünmedim. (Bir ara sessizlik) Bugün gelir mi?

HASAN — Kim?

AZMİ — Müdür bey.

HASAN — Tabiâ® gelir ama, belki gelmeyeceği de tutar. Onun kafasının içindekileri ben ne bileyim, amma ahret suali soruyorsun sen de!..

AZMİ — Affedersiniz, sizin burada...

HASAN — Müdürü niçin göreceksin?

AZMİ — Burada boş bir yer var mı diye soracağım.

HASAN — Haa! Memuriyet isteyeceksin.

AZMİ — Evet... Boş bir memuriyet varsa bu şirkete gireceğim...

HASAN — Şirkete gireceksin!?..

AZMİ — Buraya girmek çok mu güçtür?

HASAN — Olmayacak duaya amin diyelim.

AZMİ (Ezgin ve üzgün) — Ne diyorsunuz?

HASAN — Sekiz senedir, bu dönen dolabın içindeyim, yeni bir memur alındığını görmedim. Müdür, nedense yabancı adam istemiyor.

AZMİ — Hep tanıdıklarını mı kayırıyor?

HASAN — öyle sanırım.

AZMİ — Bari iyi bir adam mı?

HASAN — Barut gibidir. Etrafı kasar, kavurur.

AZMİ — Ya?!..

HASAN — Bereket versin, burada çokluk bulunmaz. Bin tarakta bezi vardır. Yalnız kimsenin buradan bir dakika ayrılmasını hoş görmez. Hele izin isteyecek ol. öldün Allah, razı olmaz. Ne yapsan beğenmez, her şeye bir manana bulur.

AZMİ — İnanır mısınız? O kadar müşkül, fena bir vaziyetteyim ki... Ne iş olursa olsun kabul ederim, kaç kuruş verirse razıyım.

HASAN — Demek çok sıkıntıda mısın?

AZMİ — Sıkıntı da söz mü? Açım!

HASAN — Çoktan beri mi?

AZMİ — Altı aydır çektiğimi bir ben bilirim, bir de Allah!.. Kül yedim, kömür yedim, bugüne kadar dişimi sıktım, ekimi belli ettim. Başımı vurmadığım taş kalmadı, sanki yer demir, gök bakır

oldu. Artık bıçak kemiğe dayandı.

HASAN — Açlık sofuluğu bozdurdu mu?

AZMİ (Sesi ağlar gibi titreyerek) — Dikiş kaldı, birkaç ay daha bu hal devam ederse galiba o da başıma gelecek! Ama ne yapacağım bilmiyorum. ölmek için çabalayacağım...

Evvelâç memuriyette idim, memuriyetim lağvolundu, açıkta kaldım... Hikâçyelerimle canınızı mı sıkıyorum?..

HASAN — Yok canım, durup durduğum yerde eğleniyorum. Neye ayakta duruyorsun? Otursana! (Azmi'ye bir iskemle gösterir, Azmi oturur.) Sen geldiğin zaman, müdürün kollarına oturmuş kara kara düşünüyordum. Dertsiz insan olur mu? Sen geldin, halini açtın. Beterin beteri varmış!.. Ben sana nisbetle köy genezi imişim!.. Burada yatıp kalkıyorum, ev, oda kirası yok... Gece gündüz kalorifer istem veriyor. Oduna, kömüre para vermiyorum... Kalemlerdeki efendiler tütün, cigara aldırıldılar mı, artan üç beş kuruşu da ikram ediyorlar... Müdür bey cigaralan yarısına kadar içer... Her gün onları toplayıp harman ederim, demek ki cigaradan yana da tuzum kuru!.. Üstelik ayda da 250 lira ücret...

AZMİ — 250 lira mı?

HASAN — Fena para değil sanırım.

AZMİ — Şüphesiz. Hele bu zamanda...

HASAN — Senede bir maaş ikramiye, bayram bahşışleri de cabası...

AZMİ (Dişleri arasından) — Vay canına, ne talih...

HASAN — Sen söylerken halime şükretmeye başladım. (Gururlanarak) Fazlası da nankörlük olur! Değil mi ya, insan bulunca bunamamalı...

AZMİ (Kalkarak) — Ona şüphe etmeyiniz. Hem bilir misiniz, ekseriya kendi kendime şöyle düşünüyordum. Ben vaziyette bir adam etrafına olsun acaba bir iyilik edemez mi? derdim. İşte demin onun kabil olduğunu anladım, çünkü benim sefaletim sizin efkâçrınızı dağıtmış oldu.

HASAN (Şömineye giderek) — Yalan da değil.

AZMİ — Gördünüz mü? Madem ki ben bilerek bilmeyerek size şimdi bir hizmette bulunmuş oldum, binaenaleyh siz de bana küçücük bir yardımda bulunmalısınız.

HASAN — Ne gibi?

AZMİ — Bana nasihat veriniz. Buraya geldim, ne yapayım? Nasıl hareket edeyim?

HASAN — Söyliye söyliye dilimde tüy bitti. Şu şirkete girmek mümkün değildir. Tanrı'nın günün memuriyet için müracaat edenleri bir görseniz, bir dakika burada durmaz kaçarsınız, ben diyeyim elli, siz deyin yüzelli... Hattâç bunların içerisinde dişli yerlerden mektup, kart getirenler de var.

AZMİ — Tavsiye mektupları da getirmek lâçzım mı?

HASAN — Her yer gibi burada da tavsiye olmadı mı, sözünü kimseye duyuramazsın. Tavsiye mektupları, hani her kilidi açar maymuncuklar vardır ya işte ona benzerler.. Elinde bu anahtar oldu mu, gözünün kestiği kapıya dayan gir... Müdür, seni görür görmez soracak! "kimin tarafından geliyorsun?"

AZMİ — Ya?

HASAN — Sen ihtimal elini kolunu sallayarak geliverdin.

AZMİ — Kim demiş? Yanımda bir tavsiye mektubun var.

HASAN — O başka. Aman, ver bakayım.. (Azmi redingotunu açar, fakat yüzü seyircilere karsıdır.) Pantolonun üzerinden yırtık bir fanila ve mukavvadan küçük bir önlüğe benzeyen gömleğinin ucu görünür. Redingotunun iç cebinden bir büyük zarf ve bu zarfın içinden de bir küçük zarf çıkarır. Büyük zarfı sür'atle cebine koyar ve gömleksiz olduğunu Hasan'a göstermemek için aynı hızla önünü ilikler, küçük zarfı Hasan'a uzatır.

HASAN — Kimden?

AZMİ — Tekirzade Nig'Ächi beyefendiden.

HASAN — Sözü geçer, zorlu bir adam mı?

AZMİ — Okuyun canım!

HASAN (Mektubu alır, hecelelemeye başlar) — Bařtan başa İ'Ägatlı, ıstılahlı yazılmış. Belki tesiri olur.

AZMİ — Beni ümitlendiriyorsunuz...

HASAN (Mektubu koklayarak) — Ama bu mektup ekşi ekşi bir tuhaf kokuyor... Müdür lavanta kokusundan bile hazzetmez. (Bu esnada soldaki kapıdan şiddetle müdür girer. Hiddetli görünmektedir. Hasan şaşkınlıkla mektubu cebine koyar.)

2. SAHNE

Evvelkiler – Müdür

MÜDÜR — Bu ne rezalet? Odamı kahvehaneye çevirdiniz?

HASAN — Affet, Müdür bey...

MÜDÜR (Keserek) — Sus... Seksen kere söyledim, her ne için olursa olsun odamda kimse bulunmayacak, diye tembih etmedim mi?.. Lakırdı anlamamakta ısrar ederseniz, ben lakırdı anlatmanın kolayını bilirim.

HASAN (Azmi'ye işaret ederek) — Bu efendi geldi. Sizi görmek istediğini söyledi. Müdür bey burada yoklar, dedim! "İlle burada da sen saklıyorsun" dedi. Baktım olmayacak, kapıyı açtım, işte bir yol kendin bak, var mı, yok mu, anlarsın dedim.

AZMİ (Kendi kendine) — Olur müzevir değil.

MÜDÜR (Hasan'a) — Ben sana tafsil'Äçt sormadım. H'Äçl'Äç bildiğini okuyorsun.. Haydi, git!... Vazifenin başından ayrılma.. Yallah!.. (Hasan önüne bakarak çıkar.)

3. SAHNE

Azmi – Müdür

MÜDÜR (Çıkmak için Hasan'ı takiben kapıya kadar giden Azmi'ye) — Siz kalınız! Madem ki beni görmek istiyormuş-sunuz, buyurun konuşalım. (Döner, şapkasını masa üzerine bırakır.)

AZMİ (Olduğu yerde çivilenmiş gibi durur, kendi kendine) — Hay Allah bel'Äcsını versin.. Mektup odacıda kaldı.. Şimdi ne halt etmeli?

MÜDÜR (Dolaptan bir dosya alır) — Sizi dinliyorum efendim.

AZMİ (Kendi kendine) — öp babanın elini.. Ne söylemeli..

MÜDÜR (Yazıhanesinin önüne oturarak) — Buyurunuz, bekliyorum.

AZMİ — Şey, efendim...

MÜDÜR (Masanın üzerine yumruğu ile vurarak) — Rezalet diz boyu.. Ne tatlı sözden anlıyorlar, ne acı sözden!.. Şu masanın tozuna bakın... K'Äçğitler karma karışık.. Ben yapacağımı bilirim! (Azmi'ye) Yaklaşınız efendim, ne istiyorsunuz?

AZMİ (Gayretle) — Şey efendim...

MÜDÜR (Masanın önündeki iskemleyi göstererek) — Buyurunuz, oturunuz. Sizi dinliyorum.

AZMİ (Oturur, heyecandan kısılmış bir sesle) — Vallahi af-fınızı istirham ederim, beyefendi...

MÜDÜR — Ziyaret maksadınızı sormuştum.

AZMİ — Müdür beyefendi, sizi taciz edişimin sebebi.. Yani., şayet., evet efendim, şayet varsa..
MÜDÜR (Sabırsızlanarak) — Ne varsa?

AZMİ (Boğazı kuruyarak, güçlkle) — Yani bir münhal varsa...

MÜDÜR — Memuriyet mi istiyorsunuz?

AZMİ — Evet efendim... Şirketinizde münhal bir memuriyet varsa... lütuf ve atifetinize sığınıyorum.

MÜDÜR — Anladım. Münhal olup olmadığını soruyorsunuz? Şayet münhal varsa kabul edilip edilmeyeceğinizi anlamak istiyorsunuz?

AZMİ — Hemen hemen öyle beyefendimiz.

MÜDÜR (Esefle) — Çoktandır memuriyet için müracaat eden olmuyordu. Arkası kesildi zannetmiştim. (Elini uzatarak) Tavsiyeniz var mı?... Her nereye gitseniz bir referans isterler... Tabii tavsiye vardır, lütfen verir misiniz?

AZMİ (Kalkarak) — Arzedeyim beyefendi...

MÜDÜR — Tafsilâçta hacet yok... Tavsiyenizi veriniz, kâçfi.

AZMİ (Sahnenin ortasına doğru geri çekilerek) — Yani...

Şunu arz etmek istiyorum ki...

MÜDÜR — Ne demek istiyorsunuz?

AZMİ (Gayretle) — Tavsiyem... yok...

MÜDÜR — Ne?... Tavsiye yok mu? Doğru söyleyiniz, kimseden tavsiye getirmediğiniz mi? (Aklına bir fikir gelmiş gibi) Kimseden tavsiye almadan mı müracaat ediyorsunuz?

AZMİ — Arzedeceğim beyefendi.. Bendeniz...

MÜDÜR (Şiddetle) — Hayır, hayır.. Bir şey söylemeyiniz. (Kalkar Azmi'yi nazarlarıyla takip ederek onun arkasından dolaşır ve aynı suretle solda birinci plana geçer.)

AZMİ (Müdürün hareketini görerek kendi kendine) — İşte, korktuğum başıma geldi, şimdi beni kapı dışarı edecek..

MÜDÜR (Çehresi mülayim bir hal almıştır, gülererek soldaki iskemleyi gösterir) — Lütfen oturunuz beyefendi.. (Tekrar ederek) Lütfen oturunuz.. (Azmi, hayreti ziyadeleştirerek yığılır gibi iskemleye çöker) Birkaç dakika beni dinlemek lütfunda bulunmanızı rica edeceğim. Beyefendi, tam on beş senedir ben, bu şirketin müdürüyüm.. Bu on beş sene zarfında bir ay, bir hafta (konuşurken Azmi'nin sağına geçer) bir gün geçtiğini bilmiyorum ki bana elinde bin bir yerden tavsiye getirmiş, şekil şekil insanlar müracaat etmemiş olsun... (Azmi, olduğu yerde hareket eder) Evet; her memur olmak isteyen iş dostlarımdan, ahbablarımdan bir tavsiye bulup getiriyordu. Biraz yumuşak davranacak olsam, bunun önünü ardını almak kabil olmayacaktı. Müracaat edenlerin hepsini şirkete alamazdım. Peki birini al, öbürünü alma. O da olmaz. Çünkü bunu duyan dostlarım, ahbablarım: "vay benim dediğimi yapmadı?" diyip gücenecekler... Bir hoşnuta karşılık yüzlerce şikâçyetçi... Bundan başka, tavsiye mektupları kadar bir şey sinirlerime dokunmaz. Ancak pısırik; mahcup, beceriksiz, elinden iş gelmez, bir para etmez, mendebur insanlar tavsiye mektupları alırlar. Halbuki en iyi memurlar atılgan, becerikli, tuttuğunu koparır, teşebbüs sahibi, cür'etkâçr insanlardan olur. Tavsiye mektubu ne demek? Bir adam, eğer hakikaten malâmatlı, değerli, meziyet sahibi ise delile, rehber, tercümana ihtiyacı yoktur. O, ne yapar yapar, kendini gösterir. Eğer cahil, görgüsüz, zayıf bir yaratık ise, tavsiye ne fayda eder? Çünkü mal meydana vardır. Çok güç bir ihtimal olarak tavsiye tesir etse bile, yine dört gün içinde kokusu meydana çıkar. (Ayağa kalkar)

AZMİ (Hayretler içinde) — Evet...

MÜDÜR — İşte bu sebeple hiç kimseyi yanıma almıyordum. Halbuki adama ihtiyacım var.

AZMİ — Ciddi mi efendim?

MÜDÜR (Yazıhanesine döner ve koltuğuna oturarak) — Siz hakikaten zekâ®, şahsâ® teşebbüs sahibi bir adamsınız.

AZMİ — İltifat buyuruluyor efendim!

MÜDÜR — Hayır... Bu inkâr edilmeyecek bir hakikat... İşte müracaatınız, bunu isbat ediyor... Eğer sizde fikr-i teşebbüs, cür'et olmasa, böyle kollarınızı sallayarak doğrudan doğruya bana müracaat edemez ve beni de ümit etmediğim bir anda memnun edemezsiniz.

AZMİ — Çok Açlıca napsınız müdür beyefendi.

MÜDÜR — İnsanlara ne fazla dost, ne fazla düşmanım. Herkese mevkiini vermek taraftarıyım. (Azmi başıyla takdir için bir vaziyette tasdik eder.) Sizde yalnız fikir teşebbüsü değil, aynı zamanda derin bir sezîş de var. Nitekim bu odaya girer girmez, vaziyeti anladınız değil mi?

AZMİ (Bir pot kırmamak için çekinerek, kendi kendine) — Acaba neden bahsediyor? (Yüksek) Yani efendim, şey...

MÜDÜR — Sıkılmayınız, açıkça söyleyiniz.

AZMİ — Evet, şu var ki...

MÜDÜR — Yani?

AZMİ (Sıkıntılı bir halde) — Vallahi müdür beyefendi..

MÜDÜR — Anlıyorum, bunu söylemeye nezaketiniz mani oluyor. Herhalde odanın hali, dairenin vaziyeti nazarı dikkatinizi celbetti değil mi? Gözünüzden kaçmadığına eminim.

öyle ya, herkes bir hava tutturmuş gidiyor. Ne giren belli, ne çıkan... Dış görünüş, itimat telkin etmiyor.. Odacılar, umum müdürün odasında yan gelip oturuyorlar.

AZMİ — Orası öyle.

MÜDÜR — Düşünün efendim, odacı, müracaat sahiplerini müdürün odasında kabul ediyor. Müdür odası mı, bekleme salonu mu? Bu nerede görülmüş?.. Dışardan birisi buna ne manâ verir?

AZMİ — Saygısızlık.

MÜDÜR — Saygısızlık, çirkin bir lâcubalilik.. Fakat neden ileri geliyor? Çünkü intizamı temin edecek, faal işten yük-sünmez bir demir el yok.. Ben, umum müdürüm, böyle teferruat ile uğraşamam. Bundan başka daha birçok işlerim de var, her zaman teftiş edemiyorum. Vakit vakit birçok kimseleri iş başına getirdim, hepsinde de aynı müsamahayı, aynı kayıtsızlığı, aynı tembelliği gördüm.

AZMİ — Adama iş değil, işe adam bulmalı, öyle değil mi efendim?

MÜDÜR — Bravoo. Tamamıyla fikrimi söylüyorsunuz. Buraya her cihetçe emniyet edilir biri lâcızım. İnanır mısınız, ne kadar zamandan beri böyle birini arıyorum.. (Kalkar, Azmi'nin sağına geçer.) Arıyorum amma, istediğim gibisini bulmak müşkül... Kime sorarsın, kime derdini açarsın? Haydi bir yığın tavsiye. Üstelik bu bir tek ümidin de ölür gider. Şöyle kendiliğinden biri çıkıp da dese ki: "Umum müdür bey; bu kadar senedir bu müessesenin başında.. İlmî, zekâcısî, tecrübesi onu yanlış yollara sevketmekten kurtarır. Onun kimsenin nasihatına, tavsiyesine ihtiyacı yok. Gider, kendisini görürüm. Eğer gözü keserse beni hizmetine alır. Bu sayede hem o istifade eder, hem de ben!" (Tırnak içine alman sözleri büyük, mübalağalı tavırlar alarak söylemiştir.) Nihayet, işte siz çıktınız. Bu feraseti, bu cür'eti gösteren siz oldunuz. Sizi bütün kalbimle tebrik ederim. Eğer kabul ederseniz memuriyetiniz hazırdır.

AZMİ (Kalkarak) — Memnuniyetle kabul ediyorum müdür beyefendi. Hizmetimden memnun kalacağınızı kuvvetle ümit ediyorum.

MÜDÜR — Ondan eminim.. Yalnız söz aramızda, size hakikaten bu yolda hareket etmeniz için tavsiye eden oldu mu?

AZMİ (Şaşkın) — Hiç kimse.

MÜDÜR — Ne fikirle buraya geldiniz?

AZMİ — Kendi kendime düşündüm; dedim ki? "Umum müdür bey; bu kadar senedir bu müessesenin başında.. İlimi, zekâsı, tecrübesi onu yanlış yollara sevk etmekten kurtarır. Onun kimsenin nasihatına, tavsiyesine ihtiyacı yok. Gider, kendisini görürüm. Eğer gözü keserse beni hizmetine alır. Bu sayede hem o istifade eder, hem de ben;" (Tırnak işareti içine alınan sözleri, biraz evvel müdürün söylediği tarzda aynı büyük, mübalağalı tavırlarla ve aynı ahenkle söylemiştir.)

MÜDÜR — Tahminimde katiben aldanmadım. Siz bana lâçzım olan adamsınız.

AZMİ — Az zamanda, müdür beyefendinin teveccühlerini kazanacağım. (Hasan'm girdiğini görerek kendi kendine) Eyvahlar olsun, mektup meydana çıkarsa...

4. SAHNE

Evvelkiler – Hasan

(Elinde bir mektupla nihayetden girer.)

MÜDÜR (Hasan'a) — Yine ne var?

HASAN — Affedersiniz, efendinin bir mektubu vardı, vermeyi unutmuştum. (Azmi'ye mektubu uzatır.)

MÜDÜR — Ne mektubu?

AZMİ (Süratle, müdürle Hasan m arasına girerek) — Ne mektubu?

HASAN — İşte bu mektup.

AZMİ — Ne mektubu söylesene?... Sonra bu ne biçim odaya giriş?.. (Müdüre gayet yumuşak bir tarzda) Müsaade edersiniz değil mi müdür bey?

MÜDÜR — Aman rica ederim.

AZMİ (Hasan'a gayet sert bir lisanla) — Kapıyı vurdun mu?.

HASAN — Allah, Allah, elbette vurdum.

AZMİ (Aynı halde) — Haydi vurdun, diyelim. Sana "gir" diyen oldu mu?

HASAN (Müdüre) — Beyefendi, mektubunu vermeye geldim, bana çıkışıyor. (Müdürün bulunduğu masaya doğru gider, mektubu bırakır.)

MÜDÜR — Bu ne? (Oturur, mektubu alır, cebinden gözlüğünü çıkararak takar, mektubu okuyacağı zaman yüzünü buruşturarak atar) ööf, bu ne pis koku!...

AZMİ (Sür'atle mektubu kapar ve aynı suretle koklayarak) — ööf;... (Hasan'a) Buna mektup mu diyorsun? Bu süprüntü tenekesinden düşmüş pis, iğrenç bir kâğıt parçası... MÜDÜR — Bu pisliği buraya getirmeye sıklımıyor musunuz?

HASAN (Hayretle) — Kabahat bende değil, mektup efendinin...

AZMİ — Benim mi? Benim mi? (Mektubu buruşturarak cebine koyar) Buraya gelirken, merdivende ayağıma takılmıştı. Size atınız diye verdim. Bunu anlamayacak kadar izansız mısınız?

HASAN — Amma baskın çıktı be...

AZMİ — Şimdiden haber vereyim, eski çamlar bardak oldu.

HASAN — Ne?...

AZMİ — Evet, o günler geçti. Gözünü aç.

HASAN (Azmi'yi göstererek, müdüre) — Bu adam çıldırmış mı müdür bey?

MÜDÜR — Hasan Ağa, fazla söz istemem. (Azmi'yi göstererek) Bey, bugünden itibaren daire müdürüdür, anlıyor musun? Ona karşı bilakayıt ve şart itaat edeceksiniz. (Azmi'ye) Size gelince efendim... Şey, affedersiniz, isminiz?

AZMİ (Eğilerek) — Azmi bendeniz...

MÜDÜR — Azmi bey. Siz ismiyle müsemma, azim ve irade sahibi bir zatsınız. Göstereceğiniz faaliyet ve hüsn-ü idare ile işlerin az zamanda düzeleceğinden eminim. (Şiddetle Hasan'a)
Haydi, sen de vazifenin başına.. Yallah...

HASAN (Kapıya doğru ilerler. Çıkarken) — Ne denir ki?... Ummadık taş baş yarar...
Mahmut YESARİ